

De hogyan tovább?

(Közművelődési fórum a SZOTE-n)

● Március 7-én este a SZOTE-klub jól szellőztetett helyiségében fórumra gyűlekeztek az orvosegyetemisták. Az érdeklődők száma valószínűleg jóval meghaladta a klub egy „átlagos” rendezvényét látogatók számát, s ez nem csoda: mindnyájukat közelről érintő beszélgetésre invitálta őket a Közművelődési Bizottság, a Titkárság és a KISZ-bizottság (a párt- és állami vezetés természetesen szintén képviseltette magát): a Közművelődési Titkárság munkája s a SZOTE-klub körüli problémák őszinte megvitatására. A Synapsis utóbbi számaiban megjelent cikkek, pro és kontra, jó előre megteremtették a fórum alaphangulatát, s a felelős vezetőkhez, közművelődési munkásokhoz előzetesen eljuttatott kérdések e cikkek szelleméhez hűen konkrét, s nemegyszer kellemetlennek tűnő gondokat érintettek. Akik a három- és negyedórás fórum ideje alatt vállalták a válaszadás nehézségeit: dr. Mezei Géza, a pártalapszervezet közművelődési felelőse, dr. Cserháti István oktatási rektorhelyettes, dr. Szócs Lajos gazdasági főigazgató, dr. Szemere György a Közművelődési Bizottság elnöke, dr. Bella Károly a SZOTE-kollégiumok igazgatója és Kothenz Mihály a Közművelődési Titkárság munkatársa. A beszélgetést dr. Lehoczky Pál KISZ-titkár vezette, aki bevezetőjében nyitáshívatára serkentette a megjelenteket. Ez, amennyiben a tudósító, mégoly „objektív” szándékkal is, megítélheti: végül is megvalósult. Hogy — amint azt a fórum bezárását követő, rögtönzött közvéleménykutatás bizonyította — a hallgatók jórésze csalódottan távozott, annak okát a krónikás aligha hivatott kutatni. Annál is inkább, mert a befejeződés előtt a másik oldalról, Szemere professzor úrtól is azt hallhattuk: ő maga elégedetlen, lévén, hogy a közművelődési munka javítását célzó konkrét javaslatok nem hangzottak el. Mindenesetre, s ez megállapítható, a közművelődési titkárság körüli problémák ismertté váltak, ahogy Lehoczky Pál mondta befejező szavaiban: a helyzet tisztázódott. S mi a helyzet? A SZOTE-klubnak december eleje óta nincs irányítója, tudniillik a klubvezető azóta táppénzen van, mely tény nem csupán azt eredményezi, hogy (pl.) a klubnak március 7-én még nincs havi programja, de egyben megakadályozza a személye ellen indított fegyelmi eljárás lefolytatását is.

● A helyzet tisztázódásának, bizony, igen sok feltétele van, hiszen nem csupán arról van szó — mint azt a válaszadók közül többen, főként dr. Bella Károly és dr. Szócs Lajos kiemelték — hogy a múlt évi 200 000 Ft-os költségvetés-túllépés mint most törlesztendő adósság eleve csökkent a klubban szervezhető programok lehetőségét, hanem arról is például, hogy az amatőr művészi együttesek munkája sem halad kellőképpen, sőt, ami a klubot illeti: ma már a disco sem rentábilis program. Talán enyhíthet a gondokon az, ha valamely nagy(obb) vállalattal sikerül együttműködési szerződést kötnie a Közművelődési Titkárságnak. Jelenleg három vállalattal is tárgyalnak s a szerződés „alakulóban van”. A programok többsége érdektelen, mondják a hallgatók, viszont a klub nem mondhat le értelmiség-nevelő funkciójáról, mondja a Közművelődési Bizottság. S az igények egyfajta felmérése elkészült ugyan tavaly októberben, de — mint kiderült — talán túlságosan is esetleges módon hiszen egy teljes év folyamán (ötödév) még csak nem is tudott róla. Mindazonáltal a Titkárság nem zárkózik el a hallgatók igényének teljesítése elől. Ugyanakkor az is bizonyos, mondta Szemere professzor úr, hogy a közművelődési munkát nem lehet hivatalnok módra csinálni, ahhoz valami plusz kell elszántság, lelkesedés. Mert az nem engedhető meg, hogy a közművelődési tevékenység huzamosabb időn keresztül válságban legyen. Persze, amikor a titkárságnak telefona nincs, nehéz programokat szervezni, főként ha úgy vélekedünk, hogy a színvonalas műsorokat csak pesti művészek tudják biztosítani.

● A tudósító kénytelen volt kiragadni mint mondani szokás: a teljesség igénye nélkül, néhány problémát, s akkor nem szólhatott azokról a bőséges számadatokat tartalmazó tájékoztatókról, melyeket Bella Károly és Szócs Lajos adtak. Mindenképpen kiemelendő az őszinteség, amellyel Szemere professzor úr megfogalmazta: ez a fórum megkezdett, akkor kellett volna megrendezni, amikor a közművelődési munka még viszonylag jól ment. Ennek a fórumnak egyetlen feladata van — hangsúlyozta, meghatározni, hogyan tovább. Erről bizony kevés szó esett, talán ezért is távozott csalódottan a hallgatók egy része. Úgy tűnik azonban hogy az „első lépés megtörtént”, a helyzet valóban tisztázódott. Dr. Cserháti István rektorhelyettes azt is bejelentette, hogy a személyi ügyek rendezése után egy, a munka tartalmi részét érintő vizsgálatot is lefolytatnak. Addig is a Közművelődési Bizottság és a Titkárság várja a hallgatók javaslatait, és a problémákra, tette hozzá Lehoczky Pál, a hamárosan megrendezésre kerülő küldötttervezeteken vissza lehet térni. Bár a továbbvívó út kijelölésére — mondta a KISZ-titkár, nem nagyon került sor a fórum erkölcsi hozadéka jelentőssé válhat: talán elindult valami, amire a szükséges pluszt építeni lehet.

(belányi)

Filmvetítés — öt nézővel

Február 26-án, szombaton délután fél háromkor az Auditorium Maximumban a filmesztétikai kör keretében Dziga Vertov *Ember felvételével* című filmjét vetítették. Az előadást 5, azaz öt néző tekintette meg. A filmesztétikai kör vetítései hagyományosan mondhatók, évek óta ugyanabban az időpontban rendezik őket, előadásaira belépődíjat nem kérnek.

Lehetne vitatkozni azon, hogy miért alkalmatlan az időpont egyetemisták számára. Lehetne azzal érvelni, hogy a munkahét rövidülésével a vidéki egyetemisták és főiskolások hétvégén egyre gyakrabban utaznak haza. Lehetne, de nem érdemes. Úgy gondolom, tarthatnák volna ezt a vetítést a hét bármely más órájában, sokkal több néző akkor sem jött volna össze. Miért? Talán az alkotó személye vagy a film címe nem csalogató?

Dziga Vertov a dokumentumfilm műfajának megteremtője. Filmjei közül az itt vetített talán a leghíresebb. 1929-ben készült az *Ember felvételével* (néhol *Filmszem* címmel is emlegetik), a némafilm utolsó korszakában. Annak kiforrott, nem egyszer bravúros képi megoldásainak sorozatát vonultatja fel. Ennek a filmnek tulajdonképpen nincs története. Egy (odesszai) hétköznapot mesél el. Ezen a napon nem történik semmi rendkívüli, „csak” a szokatlan beállítások, érdekes képi asszociációk, remek montázsok nyűgözik

le a nézőt. Ebben az alkotásban benne van a némafilm minden értéke, erénye. Tulajdonképpen a filmesztétika valamennyi tétele illusztrálható lenne az anyagból, a hangtechnikára, zörejekre, zenére vonatkozó kitételek kivételével.

A filmtörténet eme korszakából való filmek némelyike időről időre visszatér a különböző vetítéseken. Ez a film nem tartozik az agyonjátszott alkotások közé.

Azok az egyetemisták, főiskolások, akik már bekapcsolódtak tanárjelöltként, tantestületi munkájába, tapasztalhatták, hogy napiainkban csak sokadlagos jelentőségű az iskolákban a filmesztétika (a televízió-esztétikáról már szólni sem merek) oktatása. A gyakorló tanárok nagy része kétségbeesett hadakozást folytat a mozi és a televízió ellen, ezeket az új médiumokat az olvasás fő ellenségeként „üldözik”. Ahelyett hogy megpróbálnák tanítványaikra értő és válogató (!) nézőkké nevelni! Persze, ehhez a tanároknak is el kellene merülniük — legalább egy kicsit — az új művészeti ágak titkaiban és szépségeiben.

A videotechnika közelítő elterjedése technikaiilag megkönnyíti majd a filmesztétika oktatását. De szükség van nagy szemléletbeli változásra is és a jövő tanárainak nagyobb érdeklődésre, önművelési lehetőségeik jobb kihasználására!

— bi —

Közös gondunk: A menza

— nyilatkoznak az intézményi vezetők

Egy mezai látogatás nyomán arról írtunk legutóbbi számunkban: hogyan értékeli a diákok az étkeztetés színvonalát. Ezúttal az intézmények vezetőit illetve illetékeseit kértük meg, beszéljenek arról, hogyan látják a menza-helyzetet.

SZOTE

Dr. Cserháti István, a SZOTE rektorhelyettese általánosságban a következőket mondta:

— Amióta a kollégistáknak nem kötelező megvenni a menzajegyeket, különösen a vacsorázók létszáma csökkent jelentősen. Ez persze azért is van, mert sokan a hasukra spórolnak, s ez egészségtelen. Sajnálatos, hogy prosztanhallgatók nem látják be az egészséges táplálkozás szükségességét. Ugyanúgy káros az a gyakorlat, hogy hétvégeken otthon pótolják a hétközi táplálkozási hiányokat.

A menzával kapcsolatban azt mondhatom: elégedettség nincs, de nem is volt soha. Nagyobb választékra lenne szükség. Ugyanakkor az étkeztetés színvonalát rontja az is, hogy az összezsúfolt órák miatt nincs elég idejük ebédelni a hallgatóknak. Összefoglalva azt mondhatom: nálunk is a szinttartás a cél változás sem pozitív, sem negatív irányban nem lesz. Egyetemünkön függetlenül nagy javulást hozhatna azonban az, ha sikerülne elérni, hogy a szomszédunkban, épülő, leváltár földszintjén létesülő hatalmas gyors-búféban a hallgatók a la carte jegyeit elfogadják.

A konkrét helyzettel kapcsolatban dr. Bella Károly, a kollégiumok igazgatója mondott néhány szót:

— Az új rendszer létrejötte után nagyon lecsökkent az étkezők száma. Azóta újból emelkedett, úgyhogy összességében — a tavalyihoz képest — csak mintegy 10%-os a csökkenés. Nemrégiben bevezettük az a la carte rendszert is, így mintegy 5–10 féle ételből választhatnak a hallgatók. A színvonalról any-

nyit mondhatok: van összehasonlítási alapom más egyetemek menzáival, s a miénket mindenképpen jónak tartom. Kisebb létszámra főznek, a szakácsok a diákokkal való közvetlenebb kapcsolat miatt is nagyobb felelősséget éreznek a színvonal iránt.

Nálunk túl nagy baj nincs tehát a menzával.

JATE

Balog István gazdasági főigazgató régóta ismeri az egyetemi menzahelyzetet.

— Az éttermek kiszolgálása, a főzés olyan körülmények között megy, ami tarthatatlan. A KÖJÁL — ha szigorúbb — már régen bezárathatta volna a konyhákat, éttermeket. Évek óta toló-dik az új menza építésének problémája. A beruházás még most sincs jóváhagyva, jöllehet a kiviteli terv heteken belül készen lesz. A jelenlegi, korszerűtlen főzési lehetőségek között nem is igen lehet jobb ételre számítani.

Így azon sem lehet csodálkoznia, hogy szeptemberben jelentősen csökkent az ebédjegyet váltók száma. Azóta némileg ismét nőtt, így a tavalyinak kb. 80%-a. A vacsora-igény viszont katasztrofálisan, 70–80%-kal (!) csökkent.

Tanárképző Főiskola

Dr. Szendrei János főigazgató a következőket mondta a főiskolai állapotokról:

— Két kollégiumunk van, és két menzán étkeznek diákjaink. A Petőfi kollégiumban lakók ott, helyben, a Telekiben lakók az Alföldi Vendéglátó Vállalat kezelésében lévő egyetemi menzán — az albérléssel lakókkal, illetve a szegediekkel együtt.

Ezzel kapcsolatban hadd említsek néhány érdekes adatot: A Petőfi kollégiumban mintegy 160 diákunk lakik, ebből 150 igénybe veszi a helyi menzát. A másik menzán a Teleki-kollégisták

és a városban lakók — összesen mintegy 1300-an — nem egészen 500 ebédet igényelnek.

Mi ennek a magyarázat? A Petőfi kollégiumban saját kezelésű menzánk működik, az ottani dolgozók főiskolai alkalmazottak, s minden a főiskolai költségvetési keretből van biztosítva (munkabér, felszerelés stb.). Így az ott befizetett összeget teljes mértékben a hallgatóra fordíthatják, minden mást a főiskola fizet.

Meglepő képet mutat a vacsora-adagok száma: a Petőfiben 49-en (ez márciusi adat), a központi menzán 13-an (!) vacsoráznak — a 160 illetve 1300 hallgatóból. Sokkal komolyabb és mélyebb elemzést igénylő problémákat vet fel azonban az a tény, hogy szombat-vasárnap a két menzán összesen 37 (!) ebédet igényelnek hallgatóink.

*

Összesítve a tapasztalatokat, három fontos körülményt kell mérlegelnünk:

1. Nem lenne-e célszerű — a minimális érdeklődés miatt — a vacsorát egyszerűen megszüntetni, s az erre jutó állami támogatás összegét az ebédhez tenni, javítandó annak minőségét?!

2. Az egyre rosszabb, helyenként a tűrőképesség határát súroló menzai körülmények javítása érdekében mindenképpen szükséges lenne, hogy végre felépülhessen a közös, JATE-Főiskolai menza.

3. A főiskola főigazgatója által elmondottak komolyan fölvetik annak problémáját is: nem kellene-e intézményeinknek „szakítani” az Alföldi Vendéglátó Vállalattal? Úgy tűnik ugyanis, hogy a színvonal, az ellenőrzés hatékonysága stb. sokkal inkább biztosított lenne saját kezelésű menzák esetében.

B. T.

Papp Gyula látogatása a JATE-n

A JATE oktatói-dolgozói KISZ-szervezeténél lassan hagyományá válik, hogy városunk felelős vezetői közül vendégeket hívnak meg. A találkozó célja, hogy kölcsönösen közvetlenül ismerkedhessenek meg vezetőink és egyetemi oktatóink, dolgozóink egymás elképzeléseivel. Ebben az évben Papp Gyula, a Szeged megyei városi Tanács elnöke a Kalmár László Kibernetikai Laboratórium OD—KISZ alapszervezetének vendége volt március 7-én délután.

Az összegyűlt mintegy negyven érdeklődő előtt Papp Gyula elvtárs röviden beszélt a város fejlődéséről az elmúlt húsz évben. Érintette a városi struktúra alakulását az ipar, a foglalkoztatottak aránya alapján. Elmondta, hogy az elmúlt időszakban az országos iránvonalnak megfelelően a fejlesztés súlypontja a lakásépítésre, általános iskolák építésére és az egészségügyi hálózat fejlesztésére esett.

Beszélt a város népességének alakulásáról, ezzel kapcsolatban arról, hogy a demográfiai hullám lassan eléri a középiskolát, ami valószínűleg igen nagy problémát jelent majd, mivel a városban felszabadulásunk óta nem épült új középiskola. Lehetsége megoldásként említette az általános iskolák közül néhány átminősítését. A vendég a városi

közművelődés eddigi, viszonylag mostoha helyzetét is érintette.

Megemlítette, hogy elég szép eredményeket sikerült elérni olyan területeken, amelyek elősegítik az egyetem munkáját, illetve a város és az egyetemek együttműködését: az új könyvtár felépülése, a város vendéglátó-illetve előadóterem-kapacitásának növelése, a várostörténeti monográfia összeállítása és a gyakorlótanításoknak a városi iskolákban való lebonyolítást biztosító megállapodás, oktatási kísérletek lefolytatásához nyújtott anyagi segítség és általában az egyetemi dolgozóknak a városi közéletbe való bevonása egyaránt azt szolgálja.

A találkozó második felében a jelenlevők kérdéseire választott vendégünk. Az igen nagyszámú kérdés a város életének szinte minden területét érintette.

A háromórás beszélgetést az olykor szenvedélyes kérdések és az egyenes, gyakran a megoldás problémáit is feltáró válaszok jellemezték. Sajnáljuk, hogy az előzetes propaganda ellenére jó néhány szék üresen maradt a Kibernetikai Laboratórium tanácstermében.

Néhány konkrét üggyel kapcsolatos kérdésre Papp elvtárs lapunk következő számában válaszol majd.

B. O.

HUMOR

(a SZOTE gólyabál kiadványából)

A Sáva partján új OFOTERT nyílt. A slager: kiváló minőségű import mikroszkópok, remegőkéz stabilizátorral. Tekintse meg Ön is a választékot.

A Zenés Színház sajnálattal tudatja, hogy Johann Sebastian PAH. IV., Clearance szinfóniája Op. 82. Nr. 7, betegség miatt elmarad. A jegyek másnapra érvényesek, vagy Benedek adjunktusnál visszaválthatók.

Felhívás: Az Élettani Intézetből kiszabadult egy decerebrált, de-cortikált, deveszélyes vadállat. Saját érdekében mindenki kerülje az Intézet környékét.

Padfelirat: Newton halott, Einstein halott, és én is szarul érzem magam.

Úlve nem lehet állni. Hallgatni arany, felelni muszáj.

Bagoly mondja a verébnek: CSEB.

A kutya ugat, a karaván nem.

A vizsgálóírózet fiúknál kötelesség, lányoknál eszköz.

Könnyebb elvinni egy kis követ, mint két nyagot.

Villamos alatt fetrengő embernek sosem őszinte a mosolya.

Szegyen a futás de sokan járnak menzára.

Jobb kétszer pofára esni mint egyszer mellé.